

FELSEFİ BİR KONUDA ETKİLİ SUNUM NASIL HAZIRLANIR VE GERÇEKLEŞTİRİLİR?

Metin BAL¹

Bu yazının başlığını oluşturan soruyu yazılı bir yapıtı anlama çabası ve onun üzerine bir sunum hazırlama hedefini göz önünde tutarak cevaplandırmaya çalışacağım. Bu sorgulamadaki amaç, doğrudan doğruya bir düşünürün teorik bir yapıtını ya da bir yazarın roman, deneme, tiyatro oyunu ve şiir gibi felsefi ya da felsefeyle ilişkilendirilebilecek bir yapıtını anlayabilmenizi sağlayabilme hedefiyle sizde çeşitli anlayış ve kavrama gözenekleri açmaktır. Sonunda yapıtla ilgili olarak doğru bir kavrayışa ulaşıldığına inanılan bir yerden geriye doğru bakıldığında yazarın düşüncelerini görebilmek için tek bir gözün bile fazla olacağının düşünüldüğü noktadan henüz çok uzakta olduğumuz için burada açılmaya çalışılan gözler acı verici olacaktır. Ancak bu açılan gözler sizde farklı bakışlar oluşturmaya başladığında bu keyifli bir çaba olacak. Eğer bu gözenekler olmazsa deliksiz bir okumayla yapıtı olduğu gibi dinleyiciye getirirsiniz. Yapıtın birtakım şeylerden süzüleceği gözenekler oluşmuş ise, işte oradan damıtılan şey işimize yarayacak. Kendi bakış açınızdan yapıtı kendinize özgü bir şekilde yorumlamadığınız sürece dinleyiciniz en başta olduğu gibi şimdi de sizden üstün konumda olacaktır. Bu üstünlük, dinleyicinizin o kitap sizin anlama çabanız ve bakış açınızdan bağımsız olarak rafta durdukça onun bir kitap olmayı sürdürdüğünü tartışmasız biliyor olmasından kaynaklanır.

Sunum metni hazırlamanın altı temel aşaması söz konusudur: İlk olarak, yapıtı özümseyerek ve aceleye getirilmeksizin okunmalıdır. Örneğin romana hakimiyetiniz sunum sonrası soru ve cevaplarda sınanır. Ele aldığınız yapıtın yazarını anlayabilme ve dahası okuma yoluyla onunla bir konuşmaya geçebilme imkanını oluşturmak ontolojik boyutu olan bir iştir. Bir şeyi okuma yoluyla anlayabilme çabasının başarısı öncelikle kendinizin gerçekten nasıl varolduğunu anlamanızı gerektirir. Bir kimseyi anlamaya çalışmak o kimsenin katettiği yola girmeyi denemek demektir. Uzun za-

¹ DEÜ Felsefe Bölümü öğretim üyesi, Doç. Dr., E-posta: balmetin@gmail.com, www.metinbal.net

mandır gidip geldiğiniz yolu bir tarafa koyarak, yazarın gidip geldiği yola sapmak kolay değildir. Bu nedenle, yazarın gidip geldiği yola girmedikçe şimdilik yazarın kitabıyla ilişkinizin bilinçdışı olduğunu unutmayın. Yazarı anlayabilmek için öncelikle bilinçdışının üzerinizdeki bilinçsiz kontrolünü görmeye olanak sağlamak amacıyla günlük hayatınızın düzenini bozun. Kendinizi yapıta bıraktığınızda o sizin rutininizi bozacaktır. Örneğin okumak istediğiniz yapıtın öncelikle sizin fizik varlığınızın düzenini bozmasına, bedeninizi yormasına, dahası uyku ve yemek saatlerinizi değiştirmesine izin verin. Sallinger'in *Çavdar Tarlasındaki Çocuklar* (1951) romanın kahramanı Holden'in üzüntüsünü bırakıp başka bir yere gitmemesi gibi duygu ve düşüncelerinizden ayrılmayın. Kitabın sizi etkilemesi böylece ilkin bedensel olarak başlayacaktır. Böylece varolanların düzenlenişinde anlayışınıza temel olan varoluşunuzun kapıldığı akıntının farkına varacaksınız. Gerçekte şimdiye kadar gidip geldiğiniz yolun bambaşka olduğunu göreceksiniz. Şimdi bir trenin makas değiştirmesi gibi başka bir yola girebilmiş oldunuz ve böylece düşünürü okuyabilmeye daha yakın bir durumdasınız.

Unutmayın ki cehaletin belirtilerinden biri kendi kendimizi sürekli onaylamak, çelişkilerle yüzleşmekten kaçınmak ya da çelişkileri her gördükleri yerde şiddetle örtbas etme çabasıdır. Düşünmeyi bir gelenek haline getirememiş kültürlerden biri içinde yaşayan kimseler olarak çelişkiyi birçok şeyi tasfiye ederek yok etmeye çalışıyoruz. Girebileceğiniz başka yolların şimdiye kadar aldığınız yolun aynısı olmasını beklemek olası bir anlayışı şimdiden engeller. Başkasının yolunda kendiniz gibi yürümeye çalışmak, şimdiye kadar olduğu gibi, her düşüşünüzde gözünüzü yola değil bunun suçlusuna dikmenize neden olur. Çelişkiyi tasfiye yönündeki bitimsiz çabamız gerçekte "hayır!" cevabı alma korkusundan kaçınma şeklinde kendisini gösteriyor. Bu durumda aynı yolun yolcusu olarak, bir monolog, bir çıkmaz içinde gidip geliyoruz. Bu nedenle hazırladığınız sunumun sonuçta yazarı anlamamış olabileceği riskinden çekinmeyin. Böyle bir sonucun büyük bir olasılıkla gerçekleşeceği kanısının yapıtı anlama çabası yönündeki cesaretinizi kırmasına izin vermeyin.

İkinci aşama kitabın özetinin çıkarılması sürecidir. Hazırladığınız sunumun niceliği önemli değildir. Ancak söz konusu olan şey felsefe olduğunda ele alınan yapıt hakkında uzun uzun konuşulabilir. Sunumunuzun ne kadar uzun olması gerektiği hakkında "sıkılmış zeytin analojisi" bize

yardımcı olabilir. Olgun olmayan yedi kilo zeytinden bir kilo zeytinyağı çıkıyor ise, sizin sunumu hazırlarken çektiğiniz eziyet zeytinin preste sıkılırken uğradığı baskıdan az olmamalıdır.

Özet yazımında cümlelerin kime ait olduğu belirtilmelidir. Yazarın cümleleri tırnak içinde gösterilmeli ve tırnak sonunda bir dipnotla ya da noktayı takiben sayfa numarası ve kitabın künye bilgileri yazılmalıdır. Sunum kağıtlarınızın alt ve üst köşelerine sayfa numaraları eklemeyi unutmayın. Böylece sunum sırasında ileri ve geriye dönük göndermeleriniz sırasında kağıt düzeninde yönünüzü bulmanız kolaylaşır. Okuyacağınız sunum metnini büyük puntolarla yazın. Küçük puntolarla yazılmış kağıdı okumak için eğildiğinizde kürsüde kaybolabilirsiniz ya da dinleyiciler sizin yüzünüzü silen peçetelere dönüşen kuru kağıtları görürler. Unutmayın ki sizin seslendirdiğiniz ancak dinleyicinin okuduğu tek yazı sizin yüzünüzdür. Vurgulamak istediğiniz kavramları, sizin tarafınızdan kolayca fark edilip bulunabilmeleri için işaretleyin. Özet bu ilk haliyle henüz işlenmemiş bir ham malzemeden başka bir şey değildir.

Üçüncü aşama çıkarılan özetin konzolidasyonundan, sıkı bir birlik haline getirilmesinden oluşur. Hazırladığınız özeti okuyucunun ya da dinleyicinin takip edebilmesi için çıkardığınız özetteki önemli gördüğünüz noktaları vurgulayıcı, nerelere dikkat edilmesi gerektiğini bildiren toparlayıcı cümleler her sayfanın başında ya da en azından her bölüm başlığının başlangıcında oluşturulmalıdır.

Dördüncü aşamada, özet içinde adı geçen, gönderme yapılan yazar ya da yapıtların adları tam ve orijinal dilinde olduğu gibi yazılmalıdır. Yazarın yapıtının adının ilk anıldığı yerde yazım yılı kitabın adı yanında yuvarlak parantez içinde belirtilmelidir. Yazarın adının ilk anıldığı yerde doğum ve ölüm yılı yuvarlak parantez içinde yazılmalıdır.

Beşinci aşamada, özette adı geçen konuyla ilgili teknik terimlerin, tartışmalı kavramların ya da sözcüklerin köşeli parantez içinde mümkünse orijinal dilindeki karşılıkları yazılmalıdır. Orijinal dilin bilinmediği durumlarda, bu tür kavramların günümüzün *lingua franca*'sındaki (ortak, geçerli dilindeki), başka bir deyişle İngilizcedeki karşılıkları köşeli parantez içinde yazılmalıdır.

Altıncı ve son aşamada, felsefi teknik terimlerin anlamları yazı içine konulamayacak kadar uzun bir açıklamayı gerektiriyorsa bu tür açıklamalar

dipnotlar eklenerek verilmelidir. Dipnotlar metnin kılcal damarlarıdır. Dipnotsuz bir metin vazodaki kırık çiçeklerdir.

Bir konuyu felsefi bakımdan anlatabilecek bir sunuma hazır olmak mümkün değil, bitirmek imkansızdır. Ancak sunum konunuzla ilgili olarak hazırlanmak için daha uzun bir zamana sahipseniz yazarla ilgili biyografik bir araştırma yaparak yazarınızı tanıyınız. Bunun ardından ele aldığınız yapıtın yazarının temel yapıtlarını okuyup yazarın dünyasını keşfediniz. Konunuzun birincil ve ikincil yapıtlarıyla ilgili bir arşiv çalışması yapınız. Konunun birincil yapıtlarıyla ilgili kronolojik liste çalışması yapınız. Konunun teknik terimleriyle ilgili sözlükçe hazırlayıp sunumunuzun arkasına ekleyiniz. Konunuzla doğrudan ilgisi olduğunu düşündüğünüz hocalarınıza konu hakkında danışıp onların görüş ve önerilerine başvurunuz. Eğer daha uzun bir zamana sahipseniz konuyla ilgili literatürde geriye ve ileriye dönük okumalar yapınız.

Felsefi bir sunum hazırlamak için yukarıda yapmanızı önerdiğim şeyleri gerçekleştirmiş olmakla felsefe yapabilmek bakımından henüz hiçbir şey gerçekleştirmiş olmadığınızı söylemek üzüntü verici. Yukarıdaki önerilenleri gerçekleştirmiş olmanız yalnızca konunun sizin tarafınızdan anlaşılmaya çalışıldığının ve anlatılmaya çalışıldığının bir kanıtını sağlar.

Sunumdaki olay örgüsünü, konunun bütünlüğünü kendi açınızdan kurun. Dinleyicileriniz ve okuyucularınız için işlenen konunun sizin duruş noktanızdan nasıl görüldüğünün açıklanması önemlidir. Bu roman, bu olaylar, filozofların ve yazarların bu düşünceleri sizin için ne anlama geliyor? Bu düşünür ve yazarların düşünceleri bizi başka hangi bakımlardan etkileyebilir? İşte bu soruları kendinize sorun ve bunların sizi nasıl etkilediğini ortaya koymaya çalışın.

Düşünce oluşturmak ve düşünceleri aktarmak eğlenceye dönüşecek incelikte son derece hassas bir iştir. Düşünce oluşturmak ve düşünceyi aktarmak, bunları başkalarının da düşünmesini sağlamak için gösterilmesi gereken özen dünyayı ve insanı yüksek gören Paul Cézanne'nin (19 Ocak 1839 – 22 Ekim 1906) *Bahçivan Vallier* (1906) tablosunda görülebilir. Tabloda çiçek ya da herhangi bir bitki görmüyoruz, bahçivanın gün boyunca biçimlendirdiği şeyleri görmüyoruz. Biçimlenen şey onun kendisidir. Renkler bir malzeme olmaktan çıkmış bizzat onun dünyasının kendisidir. Bahçivan Vallier ortaya çıkardığı renklerin kendileri yoluyla biçimlendirilmiş olur. Bu

tabloda Bahçivan'ın yapıtı onu var eder. Resimi oluşturan şey ağırbaşlı, dinleniyor olan, dingin bir kimsedir.

Ele alınan yapıttaki olaylardan bir gazetecinin onları aktardığı gibi haber verilmesi okuyucu ya da dinleyici üzerinde etkili olacak mıdır? Olaylar bir gazete haberi gibi aktarıldığında, Gustave Faubert'in (12 Aralık 1821 - 8 Mayıs 1880) *Madam Bovary*'sinden (1856) söz edilirken yalnızca bir sürü çirkin kadın ve sonunda intihar eden bir kadından haber vermek dışında bir şey yapmış olmayız. Gazeteler çoğu zaman huzur ve barıştan söz etmekten kaçınırlar. Hiç söz konusu değilken bile gerilim, tahrik ve çatışma üretmek gazetenin kendisini sattırmasının bir yoludur. Gazeteler ve televizyon haberleri trafik kazasındaki ölümü sayısal olarak bildirirler ancak "kimin yarısı neredeydi, kim kimin için bir kayıptı?" Sorularının cevabıyla ilgilenmezler. Okur yazar olmayan kitlenin yazıya en kolay ulaşım harfleri tükettiği gazete haberleri insanı ve konu edindiği öteki şeyleri bayağılaştırır. İnsanın bayağılaştırılmasını asla olağan karşılamayın. İnsanı bayağılaştırmak kendinize yapabileceğiniz en büyük kötülüklerden biridir. Elbette gösterişsiz ve basit olmaya çalışalım ancak şeyleri bayağılaştırmaktan kaçınalım. Bu nedenle sözcükler okuyucuya ya da dinleyiciye harf cesetlerinin bir tabutu olarak gömülmemeli, bunun aksine, yeni bir ruhun bir ölüye yerleştirilmesi gibi canlandırılmalıdır.

Kitapta yazının canlılığının kaynağı olan yüreği oluşturan sözü bulun. Onu epitaph olarak yazınızın başına yerleştirin. Bunun ardından yapıtın içinde nasıl yol alacağınıza dair, kendisi yardımıyla yapıtın içindeki devriminizi sağlayabileceğiniz pusulayı, başka bir deyişle bir kavramdan diğerine akarak metni düğümleyen ruhu sözden bir mühür halinde oluşturun. Jack London'ın (12 Ocak 1876 - 22 Kasım 1916) *Martin Eden* (1909) romanında aynadaki görüntüsüne emreden Martin'in sözleri gibi ya da Samuel Beckett'in (13 Nisan 1906 - 22 Aralık 1989) *Murphy* (1938) romanında Murphy'nin birbirinden ayrı düşünülen ruh ve beden bir şekilde birbirleriyle nasıl ayrılıp birleştirilebileceğine ilişkin kesintisiz bir çabayı deneyimlenir hale getirmesi gibi yapıtın etrafında döndüğü şeyi böylece kendinize ait bir düşünce olarak oluşturmuş olacaksınız. Yalnızca sizin çözeceğiniz yapıtın düğümünü gösteren "söz mührü" sunumunuzun en başında ifade edin.

İyi bir anlatıcı, Cesare Pavese'nin (9 Eylül 1908 - 27 Ağustos 1950) *Yalnızca Kadınlar Arasında* (*Tra Donne Sole*, 1949) romanının Rosetta'sını yüre-

ğimize sokup orada canlandıran, onu içimizde yaşayan bir ruh haline getiren kimsedir. Böyle bir canlandırma yapmak ancak üzerimizde en büyük etkiyi oluşturmanın yolu olan günlük hayatın olağan akışı içinde, bu anlamak ve anlatmak istediğiniz konuyla bir temas kurmakla mümkün olabilir. Romandan çıkan uçucu bağlar gündelik hayatın kılcal damarlarıyla birleştirildiğinde oradaki olayların tam ortasında yaşıyor olduğunuzu göreceksiniz. Bu amaçla, sunumunuza başlamadan önce üzerine söz edeceğiniz konuyla ilgili olarak o gün ya da yakın zamanlarda yaşadığınız bir olayı ya da düşündüğünüz fikirleri hatırlatarak yapıt ile ilişkinizin canlandırılmış bir bağ olduğunu sergileyin. Bu yapıtın derdini tedavi etme vaadini böylece açıklamış olacaksınız. Hastanız olan yapıt ve bu hastalığa nasıl bir tedavi önerdiğinizi izleyen dinleyiciniz için böylece şimdiden karşılıklı güven oluşturan samimiyetin, başka bir deyişle bir diyalog kurma çabasının ilk adımını atmış olursunuz. Bunu yaparken sunumunuz için planlamış olduğunuz sırayı bozmamaya çalışın. Böylece dinleyiciniz sizin tarafınızdan sözü edilen yapıtın hastası haline gelecektir. Asla uzun zamandır hazırladığınız şeyi anlık bir kararla yeniden kurgulama güçlüğünü önünüze koymayın. Giriş ve sonucu oluşturmaya daha fazla özen gösterin, çünkü okuyucu ve dinleyicinizin sizin sunumunuzdan hatırlayacağı en belirgin şeyler başlangıçta ve sonuçta kuracağınız sözler olacaktır.

Mimiklerinizi kavramlara bağlayınız. O zaman ele aldığınız yapıtla en azından bedensel bir bağ kurmuş olduğunuzu gösterebilirsiniz. Sunum sırasında kesinlikle bedeniniz kürsüdedir, gerçekte ruhunuz da oradadır, ancak çoğu zaman konuşmacılar ruhları bedenlerinden ayrılmış şeyler, başka bir deyişle cesetler gibi dururlar orada. Ruh ve bedeni birarada tutmaya çaba harcayan canlı ve canlandırıcı bir sunum yapıyor olduğunuz çabasını gösterin.

Düşüncelerinizi iletme ve tartışma sırasında bedeninizi kontrol edilemez bir delikten hava kaçıran sıkıştırılmış bir gaz tüpüne dönüştürmekten kaçının. Bu nedenle sunum sırasında bir kukla oynatıcısı olduğunuzu düşünün. Göz kapaklarınızın altında görmenizi engelleyen daha ağır bir kapağı daha kaldırdığınızda, oradan gördüğünüz her şeyden size doğru, onların kendilerinin yönetilmeleri için uzanan ipleri yakalamaya çalışın. Ağır hareket edip, yavaş tempoda konuşmak sunumu daha etkili kılacaktır. Sunum sırasında ağır olmakla açtığınız zamansal boşluklar, kararsız kaldığı-

nız duygusal ve düşünsel boşluklar hayalgücünü devinime çağırın alanlar olacaktır. Kağıda, sınıftan kopmadan, iki ders arasında hızlıca dinlenen öğrenciler gibi kendi içinde uzun olan kısa duraklamalarla bakıp, sözleri ağır ağır kurmak ve yavaş tempoda konuşmak sunumu etkili kılar.

İçinde bulunduğumuz toplum, kültür ve eğitim anlayışı göz önüne alındığında okur yazar olmaktan çok uzak bir noktada bulunduğunuzu unutmayınız. Bu nedenle hazırladığınız sunumu akıcı bir şekilde okuyabilmek için, sunum gününden önce en az iki üç defa sesli olarak okumayı deneyiniz. Bunu yapmakla sunumunuzu dinleyen ilk kişi olarak kendinizi şerefletirmiş olacaksınız. Böylece kürsüdeki kendinizi daha anlaşılır hale nasıl getirebileceğinizi düşünme ve bu amaçla ifadelerinizi en uygun şekilde sokana kadar düzeltme imkanı yaratabilirsiniz.

Okumak, anlatmak ve konuşmak aynı zamanda duygusal bir süreçtir. Kötü bir şeyden bahsederken üzüntü bildirmek, sevinçli bir şeyden bahsederken mutluluk ifadesi takınmak hedeflenen duygunun uyandırılması için yardımcı bir araçtır. Eğer mimiklerinizi sözünü ettiğiniz şeyleri canlandıracak duyguları uyandıracak şekilde yönetemiyorsanız hiç bir duygu ifade etmeyen mimik daha uygun olacaktır. Sunum yapmak yalnızca kağıtta yazılanların orada bulunanlardan, duygudan ve şimdiki andan bağımsız olarak seslendirilmesi değildir. Sunum konuşması sırasında, bunu yapmak zor olsa da duruşunuz ve salınımınızla etrafınızdaki şeyleri, sözcüklerinizi, size elini uzatan ve onun hareketleriyle şimdiden uyum içine girmiş bir kaval-yeye dönüştürmeye çalışın ya da konuyu ördükçe, olaylar geliştikçe ruhunuzun derinliklerine çöken, sesinizi ve düşüncelerinizi ağırlaştırın, geriye doğru çekilen bir duygusal devinim sergileyin.

Sunumu gerçekleştireceğiniz gün yararlandığınız kaynaklarınızı yanınızda getirmeyi unutmayınız. Yeri geldiğinde ele aldığınız yapıttan birtakım pasajları, kitabı elinize alarak doğrudan okumak dinleyicinin ilgisini artırır. Kaynak yapıtlar ve özetinizi içeren sunum metniniz arasındaki doğrudan ilişkileri sözlü sunumunuz esnasında bu kaynaklara başvurarak dinleyicileriniz için gözler önüne sermeye çalışınız.

Mümkünse sunumdan önce yapıtta adı geçen figürlerin ve kimselerin adlarını tahtaya yazınız. Sunumunuza başlamadan önce sunum metniniz oluşturulan kağıtlarınızı kürsüde bırakın ve dinleyicilerinizin önüne gelip onları selamladıktan sonra kendinizi ve şimdi ne yapacağınızı tanıttın. He-

men ardından, tahtanın önüne giderek daha önceden tahtaya yazdıklarınızı kısaca açıklayın ve kürsüye geri dönerek sunumunuza başlayın.

Sunumunuz sırasında çok mütevazı, kibar ve alçakgönüllü bir tavır takının. Unutmayın ki cehalet ancak bilgeliğin duruş noktasından görülebilir. Okur yazar olmayan kimseler için söz daha katıdır. Bu nedenle onların sözleri az, yazıları ise azdan daha yetersizdir. Diğer taraftan, entelektüellerin ağzında sözler öyle çoktur ki kavramlar onların dil ve damakları arasındaki atmosferde pembe bulut gibi hafif ve uçucudurlar ve bu ortamda laflar, üzerlerine akıtılacakları kimseleri arındıracağı saplantısıyla köpüklendirilerek eritilen sabuna dönüştürülmüşlerdir. Bu nedenle sunumunuz boyunca Sokrates'in ölümüyle birlikte bize kalan erdemini, başka bir deyişle, "bildiğim bir şey var ise hiçbir şey bilmediğimdir" sözünü daima hatırlayınız.

Yazıya döküldüğünde aptalca görünüyor fakat sunumunuzu tamamladıktan sonra dinleyicilere ve diğer katılımcılara sizi anlama çabasıyla dikkatlerini sundukları için teşekkürlerinizi sunmayı unutmayınız. Dinleyicilere soru sorabilmeleri için zaman ve imkan tanıyarak onları size soru sormaya büyük bir nezaket ve alçakgönüllülükle cesaretlendiriniz. Özellikle soru soran ve çeşitli yorumlarla katkıda bulunmaya çalışanlara teşekkür etmeyi unutmayınız. Böylece, bu nezaketinizin karşılığını, anlaşılmadığını düşündüğünüz fikirlerinizi daha da açabileceğiniz bir cevaplandırma zamanı olarak geri kazanmış olacaksınız.

ÖZNE

Felsefe, Bilim ve Sanat Yazıları

TARİHE FELSEFEYLE BAKMAK

23. Kitap | Güz 2015

ÖZNE
23. Kitap-Güz 2015

Tarihe Felsefeyle Bakmak

ÖZNE

Güz 2015 - 23. Kitap

Tarihe Felsefeyle Bakmak

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Mustafa GÜNAY (Çukurova Üniv.)

YAYIN KURULU

Birdal Akar, Yasemin Akış, Zehragül Aşkın,
Esra Çağrı, Aylin Çankaya, H. Haluk Erdem,
Sadık Erol Er, Mustafa Günay, Celal Gürbüz,
Güncel Önkal, Mustafa Yıldırım

BU SAYININ EDITÖRÜ

Prof. Dr. Doğan ÖZLEM

İLETİŞİM

Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
Felsefe Grubu Eğitimi Bölümü
01330 Balcalı/Adana/Türkiye

e-posta: mgunay@cu.edu.tr,
f.mustafagunay@gmail.com

Web adresi:

<http://oznefelsefesanat.blogspot.com>

Bireysel Abonelik: 50 TL

Kurumsal Abonelik: 100 TL

Posta çeki: 1097014-

Mustafa Günay adına

ISBN: 978-605-9706-18-6

Baskıya Ön Hazırlık: Çizgi Kitabevi Yayınları

Baskı: Sebat Ofset

Matbaacılar Sitesi Yayın Cd. No: 2 / Konya

ÇİZGİ KİTABEVİ

Sahibiata Mah. Mimar Muzaffer Caddesi

Helvacıoğlu Apt. No:41/1 - Meram / Konya

Tel: 0332 353 62 65 - 353 62 66

Faks: 0332 353 10 22

www.cizgikitabevi.com

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Oğuz Adanır (9 Eylül Üniv.)

Prof. Dr. Hasan Aslan (Akdeniz Üniv.)

Prof. Dr. Gönül Bünyadzade (Azerbaycan Milli İlimler)

Akademisi, Felsefe, Sosyoloji ve Hukuk Enstitüsü

Prof. Dr. Sebahattin Çevikbaş (Muğla Üniv.)

Pof. Dr. Betül Çotuksöken (Maltepe Üniv.)

Prof. Dr. A. Kadir Çüçen (Uludağ Üniv.)

Prof. Dr. Hatice Nur Erkızan (Muğla Üniv.)

Prof. Dr. Doğan Göçmen (9 Eylül Üniv.)

Prof. Dr. Ülker Gökberk (Reed College-Amerika)

Prof. Dr. Sevinç Güçlü (Akdeniz Üniv.)

Prof. Dr. Adnan Gümüç (Çukurova Üniv.)

Prof. Dr. Ali Osman Gündoğan (Muğla Üniv.)

Prof. Dr. Selahaddin Halilov (UFAD-Uluslararası
Felsefe Araştırmaları Derneği-İstanbul)

Prof. Dr. Doğan Özlem (Yeditepe Üniv.)

Prof. Dr. Mustafa Yıldırım (Atatürk Üniv.)

Doç. Dr. Zehragül Aşkın (Mersin Üniv.)

Doç. Dr. H. Haluk Erdem (Ankara Üniv.)

Doç. Dr. Gerrit Steunebrink (Radboud
Üniversitesi-Hollanda)

Doç. Dr. Ebulfez Suleymanov (Üsküdar Üniv.)

Doç. Dr. Ali Utku (Atatürk Üniv.)

Doç. Dr. Marzenna Jakubczak (Kracow Üniv. - Polonya)

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Günay (Çukurova Üniv.)

Yrd. Doç. Dr. Sadık Erol Er, (Çukurova Üniv.)

Dr. Adnan Onart (Boston Üniv.-Amerika)

Yıl: 11 - Sayı: 23

Baskı Tarihi: Ocak 2016

Özne hakemli bir yayındır. Yılda iki kez çıkar.

Özne, *Philosophers Index* tarafından taranmaktadır.

ÖZNE

Autumn 2015-23.

A Glimpse at History Through Philosophy

Editor:

Mustafa GÜNAY
(Çukurova Üniv.)

Editorial Board:

Birdal Akar, Yasemin Akış, Zehragül Aşkın,
Esra Çağrı, Aylin Çankaya, H. Haluk Erdem,
Sadık Erol Er, Mustafa Günay, Celal Gürbüz,
Güncel Önkale, Mustafa Yıldırım

Editor of This Issue:

Prof. Dr. Doğan ÖZLEM

Mailing Address:

Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi,
Felsefe Grubu Eğitimi Bölümü
01330 Balcalı/Adana/Türkiye

e-mail: mgunay@cu.edu.tr,
f.mustafagunay@gmail.com

Web: <http://oznefelsefesanat.blogspot.com>

Personal Subscription: 50 TL
Corporate Subscription: 100 TL
Postal Cheque: 1097014-
On Behalf Of *Mustafa Günay*

ISBN: 978-605-9706-18-6

Preliminary Print: Çizgi Kitabevi Yayınları
Print: Sebat Offset
Matbaacılar Sitesi Yayın Cd. No: 2 / Konya
0332 342 01 53 -
Cilt: Göksu Cilt Evi - Tel: 0332 342 02 07

ÇİZGİ KİTABEVİ / PUBLICATIONS

Sahibiata Mah. Mimar Muzaffer Caddesi
Helvacıoğlu Apt. No:41/1 - Meram / Konya
Tel: 0332 353 62 65 - 353 62 66
Faks: 0332 353 10 22
www.cizgikitavevi.com

Board of Consultants:

Prof. Dr. Oğuz Adanır (9 Eylül Üniv.)
Prof. Dr. Hasan Aslan (Akdeniz Üniv.)
Prof. Dr. Gönül Bünyadzade (Azerbaycan Milli
İlimler
Akademisi, Felsefe, Sosyoloji ve Hukuk Enstitüsü
Prof. Dr. Sebahattin Çevikbaş (Muğla Üniv.)
Prof. Dr. Betül Çotuksöken (Maltepe Üniv.)
Prof. Dr. A. Kadir Çüçen (Uludağ Üniv.)
Prof. Dr. Hatice Nur Erkızan (Muğla Üniv.)
Prof. Dr. Doğan Göçmen (9 Eylül Üniv.)
Prof. Dr. Ülker Gökberk (Reed College-Amerika)
Prof. Dr. Sevinç Güçlü (Akdeniz Üniv.)
Prof. Dr. Adnan Gümüş (Çukurova Üniv.)
Prof. Dr. Ali Osman Gündoğan (Muğla Üniv.)
Prof. Dr. Selahaddin Halilov (UFAD-Uluslararası
Felsefe Araştırmaları Derneği-İstanbul)
Prof. Dr. Doğan Özlem (Yeditepe Üniv.)
Prof. Dr. Mustafa Yıldırım (Atatürk Üniv.)
Assoc. Prof. Dr. Doç. Dr. Zehragül Aşkın
(Mersin Üniv.)
Assoc. Prof. Dr. H. Haluk Erdem (Ankara Üniv.)
Assoc. Prof. Dr. Gerrit Steunebrink (Radboud
Üniversitesi-Hollanda)
Assoc. Prof. Dr. Ebulfez Suleymanov (Üsküdar Üniv.)
Assoc. Prof. Dr. Ali Utku (Atatürk Üniv.)
Assoc. Prof. Dr. Marzenna Jakubczak (Kracow
Üniv. - Polonya)
Assist. Prof. Dr. Mustafa Günay (Çukurova Üniv.)
Assist. Prof. Dr. Sadık Erol Er, (Çukurova Üniv.)
Dr. Adnan Onart (Boston Üniversitesi-Amerika)

Year 11 - Issue: 23

Özne is a bi-annual philosophical journal and
listed in *Philosopher's Index*.

İçindekiler

Sunu.....	7
Doğada Evrim, Tarihte İlerleme / <i>Uluğ Nutku</i>	9
Tarih, Bilim ve Bilinç / <i>Doğan Özlem</i>	19
Tarihe Ontolojik Bir Bakış / <i>Zehragül Aşkın</i>	35
Antik Yunan'da <i>Moira</i> , <i>Historia</i> ve <i>Theoria</i> / <i>Erdal İsbir</i>	43
Vico 'nun "Bilim"i Ne Kadar "Yeni"? / <i>Celal Gürbüz</i>	65
Hermeneutik Üzerine Aforizmalar, 1805 ve 1809/10'dan / <i>Friedrich D. E. Schleiermacher</i> ..	75
Tarihselciliğin Perspektifinden Metnin Hermeneutiğine / <i>Kadir Pektezeli</i>	99
Tarih/Zaman ve Anlatı: Paul Ricoeur'de Anlam ve Gerileme / <i>Güncel Önkal</i>	107
Cumhuriyet Döneminde Tarih Kavramına Yönelik Felsefi Tartışmalar / <i>Mustafa Günay</i>	115
Tarih Felsefesinde Eksen Değişiklikleri / <i>Mehmet Akaya</i>	143
Ortadoğu'da Kültürel Tahribat / <i>Murat Özyıldırım - Deniz Kaplan</i>	169
Tarihi Sindirmek: 'Bilmek' İçin 'Yemek' Yetmez / <i>Ruken Asya Çiftçi</i>	181
'Şimdi': Walter Benjamin'de Tarihsel Zaman / <i>Werner Hamacher-Çev. Volkan Ay</i>	189
Weber'den Parsons ve Schutz'e: Modern Toplumsal Düşünce'de Tarih Tutulması / <i>David Zaret- Çev. Mehmet Emin Balcı</i>	229
Heidegger, Nietzsche ve Nihilizmin Kökenleri / <i>Daniel W. Conway-Çev. Volkan Ay</i>	257
Fernando Pessoa'da Felsefi Bir Problem Olarak Huzursuzluk ve Cansıkantısı / <i>Sadık Erol Er</i>	279
Descartes'ın Şüphe Argümanı İle Hume'un Kuşkucu Tavrı Arasındaki Fark Üzerine Bir Deneme / <i>Aysun Gür</i>	289
Upanişadların Sosyal-Siyasi Temelleri / <i>Alper İplikçi</i>	301
Felsefi Bir Konuda Etkili Sunum Nasıl Hazırlanır ve Gerçekleştirilir? / <i>Metin Bal</i>	317
Kitap İnceleme: Postmodern Dönemde Ahlaki Gerçeklik Teması Çerçevesinde Ölüm Sorun- salına Don DeLillocu Bir Kurgu: <i>Beyaz Gürültü / Kubilay Saygılı</i>	325
Tarih / <i>Tan Doğan</i>	343
Düzeltiler.....	345
Gelecek Sayı Duyurusu.....	349
Özne Dergisi Yayın Koşulları	350

Contents

Preface.....	8
Evolution in Nature, Progress in History / <i>Uluğ Nutku</i>	9
History, Science, Consciousness / <i>Doğan Özlem</i>	19
Ein ontologischer Blick zur Geschichte / <i>Zehragül Aşkın</i>	35
<i>Moira, Historia</i> and <i>Theoria</i> in Ancient Greece / <i>Erdal İsbir</i>	43
«La Science» de Vico combien « nouveau»? / <i>Celal Gürbüz</i>	65
The Aphorisms on Hermeneutics from 1805 and 1809/10 / <i>Friedrich D. E. Schleiermacher</i>	75
Hermeneutics of Text from the Perspective of Historicism / <i>Kadir Pektezel</i>	99
History/Time and Narrative: Meaning and Decline in Paul Ricoeur / <i>Günce Önkal</i>	107
Philosophical Discussions of the Concept of History in Turkey / <i>Mustafa Günay</i>	115
The Axis Changes in The Philosophy Of History / <i>Mehmet Akaya</i>	143
The Cultural Destriction In The Middle East / <i>Murat Özyıldırım – Deniz Kaplan</i>	169
Digestion of the History: “Eating” is not Sufficient to “Know” / <i>Ruken Asya Çiftçi</i>	181
‘Now’: Walter Benjamin On Historical Time/ <i>Werner Hamacher-Çev. Volkan Ay</i>	189
From Weber to Parsons and Schutz: The Eclipse of History in Modern Social Theory / <i>David Zaret- Çev. Mehmet Emin Balcı</i>	229
Heidegger, Nietzsche, And The Origins Of Nihilism / <i>Daniel W. Conway-Trans. Volkan Ay</i> ..	257
Disquiet and Boredom as a Philosophical Problem in Fernando Pessoa/ <i>Sadık Erol Er</i>	279
An Essay About The Difference Between The Doubt Argument Of Descartes And Skeptical Attitude Of Hume / <i>Aysun Gür</i>	289
Social-Political Bases of Upanishads / <i>Alper İplikçi</i>	301
How To Prepare and Deliver An Effective Philosophical Presentation/ <i>Metin Bal</i>	317
A Don DeLilloist Fiction of Death Problem Around the Theme of Moral Reality in Postmodern Era: <i>White Noise/ Kubilay Saygılı</i>	325
History (Poem) / <i>Tan Doğan</i>	343
Corrections	345
Next Issue.....	349
Author Guidelines.....	350

SUNU

Tarih felsefesi en genç felsefe disiplinlerinden biri olmasına karşılık, gelişimi ve etkisi en köklü felsefe disiplinlerinden çok daha hızlı ve yaygın olmuştur. Bizde ise, bizzat batılı anlamda felsefenin düşünce dünyamıza çok geç girmesinin de etkisiyle, tarih felsefesine ilgi daha da geç uyanmıştır. Gerçi son 30-40 yıllık dönemde bu alanla ilgili çalışmalarda bir artış da olmuştur. Fakat felsefe ve bilim kamuoyumuzda bu disipline duyulan ilgi hızla artmakla birlikte, ne yazık ki bu artış da ancak tekil kalan, sürekli olmayan katkılar olarak kendini göstermiştir. Ayrıca bu çalışmalardan bazıları, fazla iddialı bir görünüm arzetmelerine karşılık, disiplinin genel konu ve sorunlarıyla ilgili olmaktan çok, ünlü bir filozofun görüşlerinin tanıtımı ve değerlendirilmesi ile sınırlı, derinlikli analizlerden çok çoğu yüzeyde kalan betimlemelerle dolu, çeviri derlemeler ve çeviri kokan telif derlemeler olmanın ötesine geçememişlerdir.

Tarih felsefesi alanında çok daha fazla çalışma yapılmasına, bir Türkçe tarih felsefesi literatürü oluşturmaya ihtiyacımız vardır. ÖZNE'nin tarih felsefesi özel sayısının bu ihtiyacın giderilmesi yolunda olumlu katkılar getireceğinden şüphe etmiyorum, emeği geçen herkesi kutluyorum.

Prof. Dr. Doğan ÖZLEM

04.11.2015